LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 1.

Dialektord. - Ordspråk. - Visor.

Ehuru ej egentligen domarekåren skylldes för partiskhet och mutor, så fanns dock detta ordspråk, som jag hörde i min barndom av mina föräldrar, då lägenhetsägare i V.Husby,Östergötland. "Ta oxen i hornet och le te domaren, får du rätt!"

Ordet tånge eller tången och röv, röven är detsamma som ändan, sätet.

Skate är smaldelen av ett träd, översta toppändan.

Gällstänger kallades de stänger uppe i taket i kroppåsstugorna, som gick tvärs över huset ned under taket.

Slinne är på östgötska detsamma som i en loge eller ladugård upplagd mellanbotten, en slags andra våning att ha hö och otröskad säd i.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2 2.

Höstackarna kallas säta i Östergötland.

Bälghandkar är detsamma som grova arbetshandskar utan särskilda fingeravdelningar utan i ett. Tummen dock särskilt.

Belgen är detsamma som bröstet.

Belghunna i orden om vällingklockans ljud: "Blä välling, sur sill, alla belghunna kom hem", betyder arbetare ute på fältet eller annan plats, iklädda vintertiden belghandskar.

En krogvisa är denna, som ännu minnes av många:"Bröder viljen I gå med oss, långa stora supar få Ni uti halta Lottas krog i Göteborg." Temat varierar. Jag har ock hört det så här:"Bröder viljen I gå med oss, långa, stora supar få Ni uti Jansson, Janssons krog."

Uttrycket "ta haren" begagnas ännu av en och annan ifråga om avmejningen av sista säden = de allra sista lietagen.

Liranken(?) är påkommen, obehaglig,plågsam känsla vid slåtter eller majning hos ovana personer, som tröttna snart att föra lien och bli liksom sönderbråkade i kroppen.

Den öppna slätten vid Ringarums kyrka, socken i Hammarkinds härad,Östergötland, kallas för Ringarums Balg.

Drakt är detsamma som ok. Drakta på östgötamål = ett ok = anordning att lägga på skuldran, att köra i oxok =

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3 8.

uk. Ukepå är att pålägga detta på oxar i och för körning. Således oxsele på visst sätt.

På sina ställen hade folket hönsen inne förr i tiden. Dessa satte sig då på gällstängerna.

Brödet upphängdes på så kallade brödspett uppe i taket, men dessa kakor mäste ha hål, och kallades hålkake-bröd i min barndom.

Vid Löfstad gård i Kimstad, Östergötland, gjorde gårdsfolket en visa om varandra, på 1860-talet, möjligen dock på 1870-talet. Trädgårdsmästaren, som hette Engman, kallades för Snaggen, och om hans tjocka hustru förekom orden: "Efter kommer Snaggens fru, tjock ä ho som tunnor sju."

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4 4.

1483

Vadet mellan Lilli e/ Douglas och Banér.

Bekant i litteraturen, som jag hört av min far och hört som sägen, är om vadet emellan Lilli e/ Douglas och Banér att bygga det ståtligaste slottet på svåraste plats. Banér som byggde Eknäs, fick priset. Som sägen har jag ock hört av min far motivet till Snoilskys dikt signaleringen emellan Lillie och Douglas. (?) tvärs över fjärden från slott till slott.

Skriv endast på denna sida!

Östergötland
V. Husby Ld
G. A. Johansson

1483

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5 5.

Prästsägner.

I gamla tider så utom att prästen själv brukade prästgården och uppbar tionde, så tog de gärna emot extra gåvor. En kruka mjölk, ett skålpund smör, ett tjog ägg tog välbärgade bönder gärna med sig. Men prästhemmet var också öppet för alla, som skulle ha traktering, så det prästerna erhöll i gåvor, gick nog åt. Min mor uttryckte saken så här: "Prästen skulle av alla ha men ock alla ge."

Om tokroliga uttryck av präster finns otaliga historier. Enligt min mor sa en präst i en predikan: "I helvete är lika hett som den hetaste rovvälling i Manstorp."
Och en annan präst sa: "Synden är lika efterhängsen som Skrikrunne(?) grind efter hästskankarna."

Skriv endast på denna sida!